

DENİZLERDE VE YURT YÜZEYİNDE GÖRÜLEN PATLAYICI MADDE VE ŞÜPHELİ CİSİMLERE UYGULANACAK ESASLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Hukukî Dayanak

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; iç sularımızda, karasularımızda, münhasır ekonomik bölgelerimizde, nehirler, baraj ve göllerde, uluslararası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimimiz altında bulunan deniz alanlarında ve bunları etkileyebilecek bir yerde veya yurt yüzeyinde görülecek yahut ele geçirecek, patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin incelenmesine ve zararsız hale getirilmesine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik; iç sularımızda, karasularımızda, münhasır ekonomik bölgelerimizde, nehirler, baraj ve göllerde, uluslararası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimimiz altında bulunan deniz alanlarında ve bunları etkileyebilecek bir yerde veya yurt yüzeyinde görülecek yahut ele geçirecek, patlayıcı madde ve her türlü şüpheli cisimlerle, bu faaliyetlere katılacak kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere ait görev ve sorumlulukları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 — Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Patlayıcı Madde : Harp maksatları için kullanılan bütün patlayıcıları, silâh sevk sistemlerini, patlayıcı ihtiva eden ordu ordudonatım malzemelerini, nükleer silâhları ve kimyasal maddeleri de içeren; uçak bombaları, harp başlıkları, güdümlü ve balistik füzeler, el bombaları, roketatar, ağır silâh mühimmatları, mayınlar, el yapımı geliştirilmiş patlayıcı madde ve düzenler ile bombalar, torpidolar, su bombaları, tahrip kalıpları, payroteknik malzemeler, kesici veya sevk ediciler, elektronik patlayıcılar ile benzer şekilde patlama sonucu kişide ölüm veya yaralanma, teçhizat ve binalarda hasara sebep olabilecek her türlü maddeleri,

b) Şüpheli Cisim : İçinde patlayıcı madde ihtiva ettiği zannedilen, buldukları çevrede tehdit oluşturan veya ne oldukları bilinmeyen cisimleri,

c) Zararsız Hale Getirme : Bir patlayıcı madde veya şüpheli cismin oluşturduğu tehdidin ortadan kaldırılmasını,

d) Patlayıcı Maddeleri Zararsız Hale Getirme Personeli : Patlayıcı maddeleri zararsız hale getirme konusunda gerekli eğitimi almış, diploma veya sertifikası ilgili eğitim kurumu veya komutanlık tarafından onaylanmış ve bu konuda görevlendirilmiş personeli,

e) El Yapımı Geliştirilmiş Patlayıcı Madde ve Düzenler İle Bombalar : Öldürmek, tahrip etmek, zarar vermek, şeklini bozmak, ilgiyi başka yere çekmek, taciz etmek için standart dışı olup, elde mevcut veya temin edilebilen askerî, ticarî, sanayi ziraî veya tıbbî amaçla imal edilmiş malzemelerin amacı dışında el ile veya başka usullerle bir araya getirilmesi ve yerleştirilmesi ile yapılmış patlayıcı düzenekleri, ifade eder.

Hukukî Dayanak

Madde 4 — Bu Yönetmelik; 24/2/2000 tarihli ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanununun 17 nci maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Denizlerde, Kıyılarda ve Yurt Yüzeyinde Görülen Cisimler

Denizlerde Görülen Cisimler

Madde 5 — İç sularımızda, karasularımızda, münhasır ekonomik bölgelerimizde, nehirler, baraj ve göller, uluslararası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimimiz altında bulunan deniz alanlarında ve bunları etkileyebilecek bir yerde seyreden gemiler, her çeşit deniz araçları ve hava vasıtaları, gördükleri patlayıcı madde ve diğer şüpheli cisimlerin buldukları mevki ile gidiş yönlerini, renk, şekil, ebat, adet ve buna benzer diğer tanıtıcı bilgileri, haberleşme araçları ile mümkün ise derhal, olmadığı taktirde ilk varacakları yerden en yakın Deniz Kuvvetleri Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı deniz birliğine veya diğer askerî birliklere; askerî birlik yoksa Denizcilik Müsteşarlığı bölge müdürlükleri veya liman başkanlıklarına; bölge müdürlükleri veya liman başkanlıkları da yoksa, mülkî makamlara bildirirler.

Denizcilik Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine EK-A'da; Denizcilik Müsteşarlığı Liman Başkanlıklarına EK-B'de yer verilmiştir.

Patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin mevkileri, muhtemel sürüklenme ve gidiş yönleri ile ilgili bildirim alan makamlar; durumu derhal denizcilere, yakındaki deniz birliklerine ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığına duyururlar. Bu cisimlerle ilgili olarak alınacak güvenlik tedbirleri, askerî makamlarca saptanarak derhal uygulanır.

Kıyılarımızda Görülen Cisimler

Madde 6 — Kıyılarımızda görülen veya bulunan patlayıcı maddeleri, şüpheli cisimleri, gören veya bulan kişiler tarafından bizzat ya da en uygun haberleşme vasıtası ile en yakın askerî birliğe; yakında askerî birlik yoksa, mülkî makamlara haber verilir. Bildirim, askerî birlik dışındaki makamlara yapılmış ise durum, bu makam tarafından derhal en yakın askerî birliğe duyurulur. Bildirilen patlayıcı madde ve şüpheli cisimler, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı yetkili ekiplerince incelenir, zararsız hale getirilir.

Yurt Yüzeyinde Görülen Cisimler

Madde 7 — Yurt yüzeyinde görülen veya bulunan patlayıcı maddeleri, şüpheli cisimleri, gören veya bulan kişiler tarafından, bizzat ya da en uygun haberleşme vasıtası ile en yakın mülkî makama haber verilir. Bildirilen patlayıcı madde ve şüpheli cisimler, İçişleri Bakanlığı yetkili ekiplerince incelenir, zararsız hale getirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müdahale, Teknik Yardım ve Bilgi Verme

Müdahale

Madde 8 — Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına ait tesislerde veya sorumluluğundaki arazi ve atış sahalarında bulunan her türlü patlayıcı madde ve şüpheli cisimlere, ilgili Kuvvet Komutanlığı yetkili ekiplerince gerekli müdahale yapılır.

Jandarma Genel Komutanlığına ait tesislerde veya sorumluluğundaki arazi, bölge ve atış sahalarında bulunan her türlü patlayıcı madde ve şüpheli cisimlere, Jandarma Genel Komutanlığının yetkili ekiplerince gerekli müdahale yapılır.

Sahil Güvenlik Komutanlığına ait tesislerde veya sorumluluğundaki arazi, bölge ve atış sahalarında bulunan her türlü patlayıcı madde ve şüpheli cisimlere Sahil Güvenlik Komutanlığının yetkili ekiplerince gerekli müdahale yapılır.

Emniyet Genel Müdürlüğüne ait tesislerde veya sorumluluğundaki arazi, bölge ve atış sahalarında bulunan her türlü patlayıcı madde ve şüpheli cisimlere, Emniyet Genel Müdürlüğünün yetkili ekiplerince gerekli müdahale yapılır.

Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğünün imkân kabiliyeti dışında olan patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin zararsız hale getirilmesi için, bu imkânı sahip ilgili komutanlık veya İçişleri Bakanlıktan personel talep edilir. Bu talep üzerine hemen personel görevlendirilir.

Patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin yetkili birimlerinde müdahale edilmeye kadar geçen süre içinde buldukları şekliyle korunması için

gereklî çevre güvenlik tedbirleri, ilk bilgiyi alan askerî ve mülkî makamlarca alınır.

Teknik Yardım

Madde 9 — Patlayıcı madde ve şüpheli cisimlere yapılacak her türlü müdahale ve tesirsiz hale getirme faaliyeti sırasında ihtiyaç duyulduğu takdirde Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında araç, gereç, doküman, personel ve teknik bilgi konularında işbirliği yapılır.

Bilgi Verme

Madde 10 — Patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerden teknik istihbarat elde etmek ve gereken karşı tedbirleri alabilmek maksadıyla, güvenlik güçleri ekiplerince yerleşim bölgelerinde veya yerleşim bölgeleri dışında bulunup zararsız hale getirilen, istihbarat ve örnek teşkil etme niteliği olan cisimler hakkında, en kısa zamanda Genelkurmay Başkanlığına bilgi verilir. Bu tür patlayıcı madde ve şüpheli cismin teknik istihbarat açısından incelenmesi Genelkurmay Başkanlığına yapılır.

Güvenlik güçlerine ele geçirilen el yapısı bombalar veya patlayıcı maddeler ile bomba niteliğinde olmayan fabrikasyon patlayıcı maddelerden alınan örnekler ve teknik bilgiler; incelenmek, daha önceki olaylarda kullanılanlar ile mukayese edilmek ve değerlendirilmek üzere ayrıca Jandarma Genel Komutanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında doğrudan mübadele edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tedarik

Araç, Gereç ve Personel Tedariki

Madde 11 — Patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin tespiti, nakli, incelenmesi, muhafazası veya zararsız hale getirilmesi için gerekli araç, gereç, personel ile bunların ihtiyacı ve giderlerinin sağlanmasından askerî ve mülkî makamlar sorumludur.

Gerçek ve Tüzel Kişilere Ait Araç ve Gereçlerden Faydalanma

Madde 12 — Askerî veya mülkî makamlara ait herhangi bir sebepten dolayı araç ve gereç bulunmadığı takdirde, mahallin en büyük mülkî idare amirince, gerçek ve tüzel kişilere ait araç ve gereçlerden faydalanılır. Bu kişilerden hizmeti kabul edenlere, kira bedelleri veya günlük ücretleri, mahalli rayice göre pazarlıkla saptanarak en geç doksan gün içinde ödeme yapılır.

Bu koşullarda hizmete istekli çıkmadığı takdirde, mahallin en büyük mülkî idare amirliğince gerekli araçlara el konularak, görevli personele teslim edilir. El konulan bu araçların sahiplerinin kira bedelleri veya günlük ücretleri, mahalli rayice göre pazarlıkla veya aşağıdaki fıkraya göre oluşturulacak kurul tarafından saptanacak bedel üzerinden hak sahiplerine en geç doksan gün içinde ödenir.

Hizmet sırasında hasara veya kayba uğrayacak araç ve gereçler için verilecek tazminat, görevi veren mülkî makamlarca otuz gün içinde kurulacak bir kurul tarafından mahalli rayice göre saptanarak, en geç doksan gün içinde ödenir. Bu kurul; mahallin en büyük mal memuru veya görevlendireceği yetkili ile trafik komisyonu ve ticaret odasını temsilen birer yetkiliden oluşur.

Ödenecek miktarı yeterli bulmayan araç ve gereç sahiplerinin yargı yoluna başvurma hakları saklıdır.

Bu maksatla gerektiğinde ilgili kamu kuruluşlarından bilirkişi yardımı istenebilir.

Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisim Naklinde veya Müdahalesinde Araçların Kullanımı

Madde 13 — Patlayıcı maddelere ve şüpheli cisimlere müdahale etmek maksadıyla gerekli malzeme, teçhizat ve patlayıcı taşıyan araçlar, yetkili bir patlayıcı maddeleri zararsız hale getirme personeli tarafından kullanılır.

Gömülmüş durumdaki patlayıcılar ile şüpheli cisimlere müdahale ve çevre emniyetlerinin alınması gibi maksatlar için faydalanılacak iş makineleri; yetkili bir patlayıcı maddeleri zararsız hale getirme personeli nezaretinde ve görevli iş makinesi operatörü tarafından; bu personel bulunmadığı takdirde iş makinesinin kendi operatörü tarafından kullanılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

Görev Sebebiyle Yaralanma, Sakatlanma, Vefat Etme

Madde 14 — Yetkili makamlarca görevlendirildikleri resmen belgelenmek şartıyla patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin tespiti, nakli, incelenmesi, muhafazası veya zararsız hale getirilmesi görevleri sırasında yaralanan veya sakat kalan kamu görevlileri ve kamu görevlisi olmayan kişiler ile vefat edenlerin kanunî mirasçılara, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu kişilerin diğer kanunlarda belirtilen hakları saklıdır.

Bu görevlerin ifası sebebiyle yaralanan, sakatlanan veya sağlığı tehlikeye girenlerin yurt içinde, gerekiyorsa yurt dışında tedavileri ilgili kurumlarınca yaptırılır.

Ödüllendirme

Madde 15 — Patlayıcı madde ve şüpheli cisimleri gören ve bulan kişiler, bunların yerini tam olarak tespit edip gerekli ikaz edici işlemleri yaparak, ilgili makamlara haber verdiklerinde, bu müracaatları silsile yoluyla Genelkurmay Başkanlığına gönderilir. Ele geçen cismin teknik istihbarat yönünden yurt savunmasına sağlayacağı faydaya göre, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarını geçmemek kaydıyla, Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden ödül verilir.

Giderler

Madde 16 — 24/2/2000 tarihli ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun uyarınca patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin tespiti, muhafazası, nakli, imha edilmesi, zararsız hale getirilmesi veya incelenmesi için yapılacak her çeşit gider, verilecek ücret, yolluk ve tazminatlar; Millî Savunma ve İçişleri Bakanlıkları bütçelerinden ödenir.

ALTINCI BÖLÜM

Cezalar

Cezalar

Madde 17 — Patlayıcı maddeler ile şüpheli cisimlerin incelenmesi ve zararsız hale getirilmesi amacıyla kullanmasına ihtiyaç duyulan gerçek ve tüzel kişilere ait araç ve gereçleri, kabule değer bir sebep bulunmaksızın vermektен çekinenlere, müdahaleyi gerçekleştiren askerî birliğin komutanının veya İçişleri Bakanlığına bağlı yetkili ekip amirinin teklifi üzerine, mahallin en büyük mülkî idare amirleri tarafından, her yıl bütçe kanununda gösterilen memur maaş katsayısının 5.000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar kadar para cezası verilir.

Kamu kurum ve kuruluşları kendilerine ait araç ve gereçleri talep halinde ilgililere vermekle yükümlüdürler. Bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen kamu görevlisine, fiil başka bir suç oluştursa bile, müdahaleyi gerçekleştiren askerî birliğin komutanının veya İçişleri Bakanlığına bağlı yetkili ekip amirinin teklifi üzerine, mahallin en büyük mülkî idare amirinin kararıyla, her yıl bütçe kanununda gösterilen memur maaş katsayısının 5.000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar kadar para cezası verilir.

Bu kanun kapsamına giren patlayıcı madde ve şüpheli cisimleri gördükleri halde ilgili makamlara haber vermeyenlere, mahallin en büyük mülkî idare amirinin kararıyla, her yıl bütçe kanununda gösterilen memur maaş katsayısının 5.000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar kadar para cezası verilir.

Verilen kararlar, ilgililere 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinden inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları, 6183 sayılı Amme Alacakların Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Yürürlük

Madde 18 — İçişleri Bakanlığı ile Denizcilik Müsteşarlığının görüşleri alınarak hazırlanan bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19 — Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Savunma Bakanı yürütür.

EK-A

DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ

1. İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
2. ÇANAKKALE BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
3. İZMİR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
4. MERSİN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
5. ANTALYA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
6. SAMSUN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
7. TRABZON BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

EK-B

DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI LİMAN BAŞKANLIKLARI

I. İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

1. İstanbul Liman Başkanlığı
2. İzmit Liman Başkanlığı
3. Tekirdağ Liman Başkanlığı
4. Zonguldak Liman Başkanlığı
5. Şile Liman Başkanlığı
6. Karasu Liman Başkanlığı
7. Enez Liman Başkanlığı
8. Silivri Liman Başkanlığı
9. Kefken Liman Başkanlığı
10. İğneada Liman Başkanlığı
11. K.Ereğli Liman Başkanlığı
12. Yalova Liman Başkanlığı
13. Tuzla Liman Başkanlığı
14. Ambarlı Liman Başkanlığı

II. ÇANAKKALE BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

1. Çanakkale Liman Başkanlığı
2. Gelibolu Liman Başkanlığı
3. Karabiga Liman Başkanlığı
4. Bozcaada Liman Başkanlığı
5. Gökçeada Liman Başkanlığı
6. Bandırma Liman Başkanlığı
7. Gemlik Liman Başkanlığı
8. Mudanya Liman Başkanlığı
9. Erdek Liman Başkanlığı

10. Ayvalık Liman Başkanlığı
11. Edremit Liman Başkanlığı
12. M.Adası Liman Başkanlığı

III. İZMİR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

1. İzmir Liman Başkanlığı
2. Kuşadası Liman Başkanlığı
3. Marmaris Liman Başkanlığı
4. Çeşme Liman Başkanlığı
5. Dikili Liman Başkanlığı
6. Aliağa Liman Başkanlığı
7. Bodrum Liman Başkanlığı
8. Fethiye Liman Başkanlığı
9. Foça Liman Başkanlığı
10. Güllük Liman Başkanlığı
11. Datça Liman Başkanlığı
12. Göcek Liman Başkanlığı

IV. MERSİN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

1. Mersin Liman Başkanlığı
2. Anamur Liman Başkanlığı
3. Botaş Liman Başkanlığı
4. Taşucu Liman Başkanlığı
5. İskenderun Liman Başkanlığı

V. ANTALYA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

1. Antalya Liman Başkanlığı
2. Kaş Liman Başkanlığı
3. Alanya Liman Başkanlığı
4. Finike Liman Başkanlığı
5. Kemer Liman Başkanlığı

VI. SAMSUN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

1. Samsun Liman Başkanlığı
2. Sinop Liman Başkanlığı
3. Ordu Liman Başkanlığı
4. Gerze Liman Başkanlığı
5. Ayancık Liman Başkanlığı
6. Fatsa Liman Başkanlığı
7. Ünye Liman Başkanlığı
8. İnebolu Liman Başkanlığı
9. Cide Liman Başkanlığı
10. Bartın Liman Başkanlığı
11. Amasra Liman Başkanlığı

VII. TRABZON BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

1. Trabzon Liman Başkanlığı
2. Rize Liman Başkanlığı
3. Giresun Liman Başkanlığı
4. Vakfikebir Liman Başkanlığı

5. Görele Liman Başkanlığı
6. Sürmene Liman Başkanlığı
7. Hopa Liman Başkanlığı
8. Tirebolu Liman Başkanlığı
9. Pazar Liman Başkanlığı